

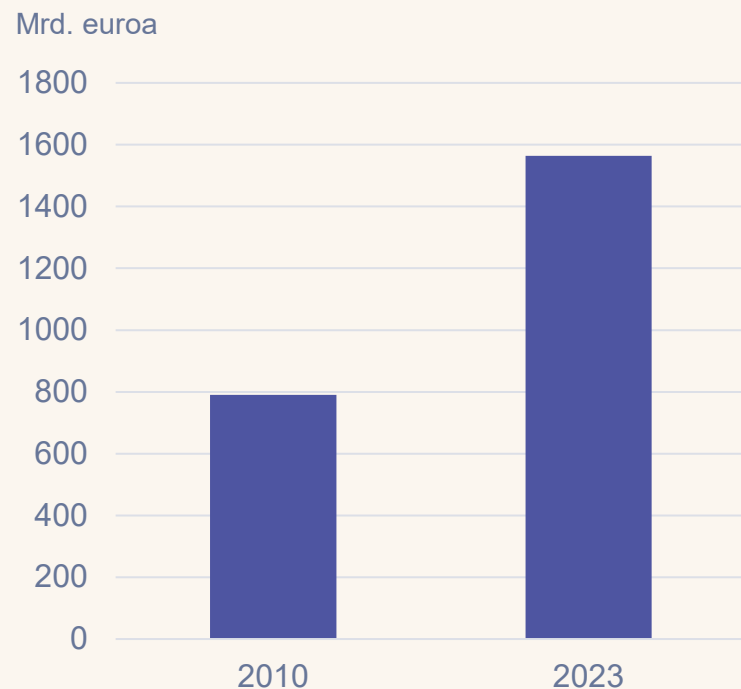
Tilannekatsaus digieuroon

Verohallinnon johtoryhmä 8.8.2023

Johtokunnan jäsen Tuomas Välimäki
Suomen Pankki

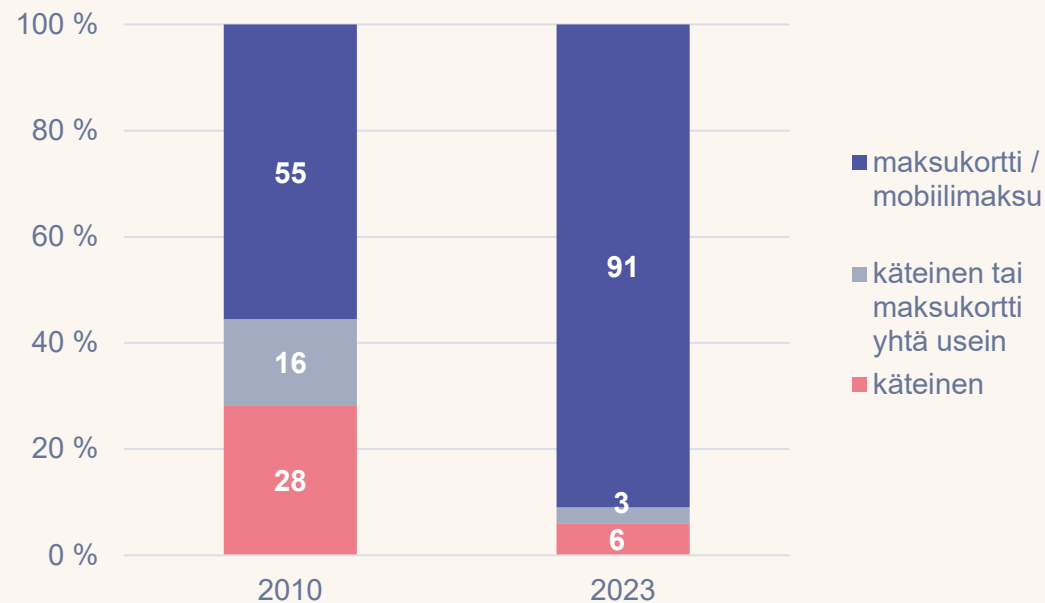
Tausta: käteisen kysyntä ja maksuvälinekäyttö

Setelistö

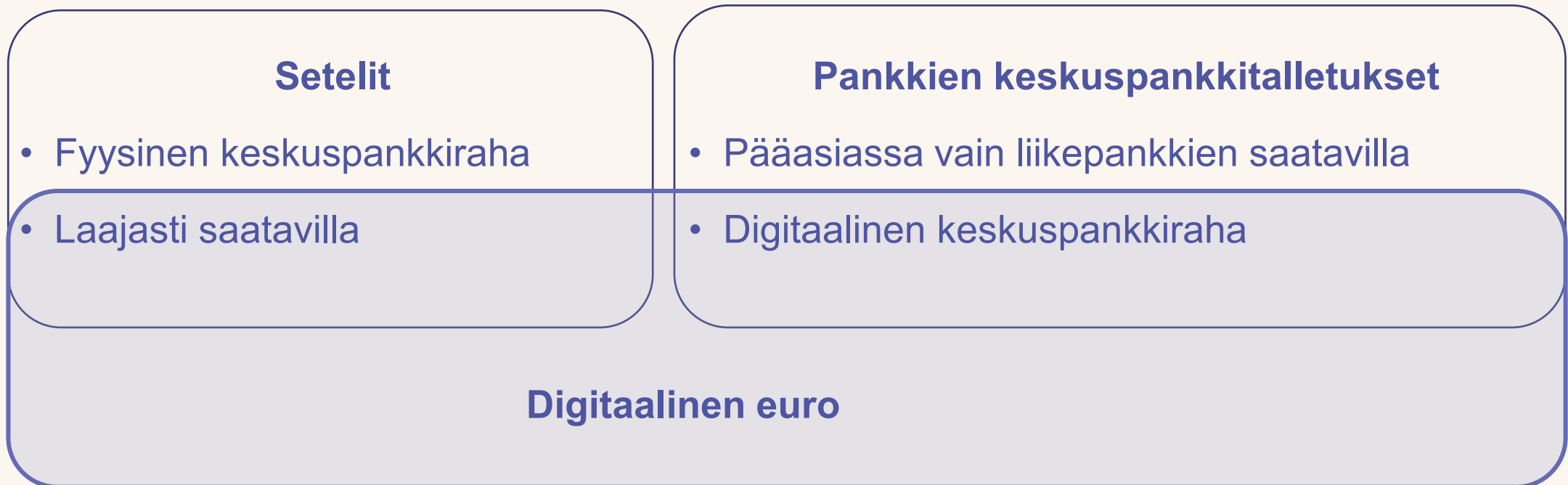
Lähde: Euroopan keskuspankki

Suomalaisten yleisin maksutapa vähittäiskaupassa

Lähde: Suomen Pankin kuluttajakysely

Mikä on digitaalinen euro?

Digitaalinen euro ei ole käteisen korvike vaan täydentäjä

Eurojärjestelmän digieurohanke

Mahdollinen liikkeeseenlasku aikaisintaan ehkä 4 vuoden päästä

Digitaalisen euron ydintavoitteet

- Digitaalinen euro tukee keskuspankkirahan asemaa rahajärjestelmän ankkurina.
 - *Keskuspankkiraha tukee maksujärjestelmien toimintaa, ja kiinteä vaihtosuhte ylläpitää luottamusta yksityisen sektorinkin liikkeeseen laskemaan rahaan.*
- Digitaalinen euro edistää kilpailua euroalueella ja maksamisen tehokkuutta.
 - *Suuret verkostovaikutukset johtavat maksamisen markkinan keskittymiseen. Digitaalinen euro voisi parantaa kilpailun edellytyksiä Euroopassa sekä parantaa kauppiaiden neuvotteluasemaa.*
- Digitaalinen euro vahvistaa Euroopan strategista riippumattomuutta.
 - *Nyt eniten käytetyt sähköiset maksuvälineet kuuluvat EU:n ulkopuolella sijaitseville yrityksille.*

Suunnittelun ja toteutuksen periaatteet

- Digitaalisesta eurosta on oltava sen käyttäjille hyötyä, jotta sitä myös käytetään.
 - *Kuluttajille on tärkeää, että maksuväline hyväksytään mahdollisimman monessa paikassa, että sen käyttö on helppoa, edullista, nopeaa ja turvallista ja että kuluttajansuojan toteutuminen pystytään varmistamaan.*
 - *Myös kauppiaat arvostavat edullisuutta ja helppokäyttöisyyttä, ja lisäksi maksuvälineen toivotaan toimivan kauppojen nykyisissä järjestelmissä.*
- Digitaalisen euron tulisi olla kaikkien käytettävissä ja lähes kaikkialla.
- Yksityisyydensuojan toteutuminen on varmistettava mahdollisimman hyvin.
- Digitaalinen euro on tarkoitettu ensisijaisesti maksuvälineeksi eikä sijoituskäyttöön ja käytölle tulee olla mahdollisuus asettaa rajoituksia.

Digitaalisen euron käyttötapaukset

- Digieuron priorisoidut käyttötavat ovat:
 - maksut verkkokaupassa ja kaupan kassalla,
 - henkilöiden väliset maksut sekä
 - maksut julkishallinnolta ja maksut julkishallinnolle, kuten sosiaaliturvamaksut ja verot
- Nämä käyttötapaukset ovat tärkeitä digieuron politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Digieuron tuominen markkinoille

- Alustava linjaus on, että digieuro tuodaan markkinalle kahdessa vaiheessa.
- Kaikkien käyttötapauksen toteuttaminen kerralla olisi monimutkaista sekä eurojärjestelmän, toimialan että kuluttajan näkökulmasta.
- Vaiheistetun lanseerauksen tarkoituksena on minimoida riskejä ja välttää lanseerauksen viivästyminen.

Ensimmäinen julkaisu	<ul style="list-style-type: none">➤ Maksut henkilöiden välillä (P2P)➤ Verkkokauppa
Toinen julkaisu	<ul style="list-style-type: none">➤ Maksut kaupan kassalla (PoS)➤ Maksut julkishallinnolta ja maksut julkishallinnolle

Rahan siirtäminen digieurolopakkoon ja sieltä pois

Kuinka digieuron käyttökokemusta voidaan sujuvoittaa, vaikka tilille asetettaisiin saldorajoitukset? → On tärkeää että rahan siirtäminen digieurolopakon ja liikepankkitilin tai käteisrahan välillä on sujuvaa.

Manuaalinen siirto tilille/tililtä pois

- Käyttäjä voi manuaalisesti siirtää rahaa liikepankkitililtä tai käteisestä digieurolopakkoon.

Automaattinen siirto tilille/tililtä pois

- Käyttäjä voi asettaa ehdot (esim. ajankohta), jolloin raha siirtyy automaattisesti digieurolopakon ja liikepankkitilin välillä automaattisesti.

Ylivuotomekanismi (lompakkoon tulevat maksut)

- Mekanismi aktivoituu tapahtumakohtaisesti, kun tilille tulevan maksun suuruus saa lompakon saldon ylittämään sallitun saldorajan.
- Tämän seurauksena rajan ylittävä likviditeetti siirtyy automaattisesti linkitetyle liikepankkitilille.

Käänteinen ylivuotomekanismi

(lompakosta lähtevät maksut)

- Vastaavasti, kun digieurolla suorittaa maksun, jonka summa ylittää lompakossa olevan summan, siirtyy tarvittava likviditeetti automaattisesti käyttäjän liikepankkitililtä digieurolopakon kautta maksuun.

Digieuromaksujen selvitysmalli ja jakelu loppukäyttäjille

SELVITYSMALLI

- **Digieurot ovat aina eurojärjestelmän taseessa vastattavana.**
- Online-maksujen selvitys tapahtuu keskitetysti eurojärjestelmän maksujärjestelmässä.
- Offline-maksujen selvitys taas tapahtuu hajautetusti. Maksut siirtyvät suoraan loppukäyttäjän laitteesta toiseen.

DIGIEURON JAKELU

- Digieuron jakelumalli on maksuskeema, jossa eurojärjestelmällä on omistajuus skeemasta.
- Skeeman sääntökirjassa määritellään säännöt, joita yksityisen sektorin toimijoiden on noudatettava tarjotakseen digieurotuotteita loppukäyttäjille.

→ Toimialalla on erittäin tärkeä rooli digieuron jakelemisessa kansalaisille.

Digieuron kompensatiomalli

**Digieuro on
julkishyödyke**
- käteisrahan
digitaalinen
kehitysvaihe

Sen tulisi olla laajalti
saatavilla ja käytettävissä
missä tahansa euroalueella
maksujen tekemiseen ja
vastaanottamiseen.

Tämä edellyttää
tasapainoa
taloudellisten
kannustimien ja
vaatimusten välillä

Kompensaatiomallin perusperiaatteet

- 1 Peruskäyttö tulee olemaan kansalaisille ilmaista
- 2 Taloudelliset kannustimet kauppiaille ja maksunvälittäjille
- 3 Kannustimet digieuron jakelijoille
- 4 Eurojärjestelmä kattaa omat kustannuksensa, kuten setelirahan kohdalla

Yksityisyydensuoja

- Täysi anonymiteetti on poissuljettu, mutta eurojärjestelmän näkyvyys tietoihin tulee olemaan mahdollisimman pieni.
- Yksityisen sektorin toimijat on vastuussa asiakkaan tunnistamisesta sekä rahanpesun torjuntaan liittyvistä tarkastuksista ja näkevät asiakkaidensa maksu- ja henkilötietoja siinä määrin kuin on tarpeen.
- Eurojärjestelmä tutkii mahdollisuutta siihen, että offline-maksujen sekä arvoltaan pienten ja matalan riskin maksutapahtumissa yksityisyyden suojan taso voisi olla korkeampi.
- Eurooppalaisilla lainsäätäjillä on keskeinen rooli yksityisyydensuojaan liittyvissä kysymyksissä.

Offline-maksaminen

- Komission asetusehdotuksen mukaan offline-maksuominaisuuden tulisi olla mukana digieurossa heti ensimmäisessä vaiheessa.
- Offline-maksut olisivat mahdollisia ainoastaan arvoltaan pienille lähimaksuille.
- Käytännössä offline-lompakko olisi eräänlainen prepaid-maksutapa.
 - Offline-lompakkoon voi siirtää rahaa vain manuaalisesti (ei ylivuotomekanismeja).
 - Rahan siirto offline-lompakkoon voidaan suorittaa digieurolopakosta, liikepankkitililtä tai käteisvaroista.

Digitaalista euroa koskeva asetusehdotus

Komissio antoi kesäkuussa 2023 lainsäädäntöehdotuksen digieurosta, minkä mukaan:

- Digieuro olisi kaikkien kansalaisten ja yritysten saatavilla oleva laillinen maksuväline käteisen tapaan.
 - digieuromaksu olisi pakollista hyväksyä tietyin poikkeuksin (mm. pienyritykset ja henkilöiden väliset maksut)
- Maksupalveluntarjoajat veloitettaisiin jakelemaan digieuroa, jonka ns. peruspalvelut olisivat kuluttajille maksuttomia. Maksupalveluntarjoajien perimille palkkiolle asetettaisiin rajoitteita.
- Asetuksella rajoitettaisiin digieuron käyttöä sijoituskohteena säätämällä digieurotileille enimmäisrajat. EKP päättää rajan suuruudesta.
- Korkea yksityisyydensuoja pyritään takaamaan rajoittamalla eurojärjestelmän mahdollisuutta käsitellä henkilötietoja. Offline-version tulisi tarjota korkeamman yksityisyydensuojan tason.

Mitä seuraavaksi?

- EKP:n neuvosto tekee syksyllä päätöksen siitä siirrytäänkö hankkeessa seuraavaan vaiheeseen.
- Tutkimusvaiheen tavoitteena oli tutkia ja selvittää, miltä digieuro voisi näyttää.
- Seuraava vaihe oli ns. valmisteluvaihe:
 - Skeeman sääntökirjan luominen
 - Hankintaprosessi liittyen mm. infrastruktuurin kehittämiseen

Kiitos!

e-mail: tuomas.valimaki@bof.fi

Twitter: [@TuomasValimaki](https://twitter.com/TuomasValimaki)
suomenpankki.fi